

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430

טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בבא מציעא דף פ.

השוכר את הפרה לחרוש בבקעה וכו' ונשבר הקנקן, ושינה כדלהלן מה הדין? [תוד"ה השוכר].

לא שינה	שינה לחרוש בהר	
השוכר פטור והפועלים חייבים	השוכר חייב והפועלים פטורים	המשכיר שוכר את הפועלים
השוכר פטור והפועלים חייבים	השוכר פטור והפועלים חייבים	השוכר שוכר את הפועלים

השוכר את הפרה וכו' ונשבר הקנקן, כשלא שינה המשכיר מה הדין הפועלים?

האוחז בקנקן ומעמיקו באדמה	המנהיג המחזיק מרדע לכוונה	
אינו משלם	משלם	לרב פפא
משלם	אינו משלם	לרב שישא
משלם	משלם	בהר שמוחזק באבנים

המוכר פרה או שפחה לחברו ומספר לו על מומיה באופנים דלהלן, ונמצא בה מום, מה הדין?

היה בה כל המומים	מתוך כל המומים היה רק א'	
אינו מקח טעות	הוא מקח טעות ²	מנה בפירוש מספר מומים¹
אינו מקח טעות	אינו מקח טעות	מנה מום שהיה בה בפ' ומום אחר³

השוכר את החמור שמשאה לתך והוסיף עליה כדלהלן, והוזק החמור, מה הדין?

אליבא דרבא	אליבא דאביי	
חייב	חייב	להביא לתך חיטים והביא חטים והוסיף ג' קבין
פטור ⁵	חייב ⁴	להביא חטים והביא שעורים והוסיף ג' קבים
חייב	חייב	להביא חטים והביא שעורים והוסיף סאה
פטור ⁷	חייב ⁶	להביא חטים והביא שעורים מחוקות והוסיף סאה

¹ כגון בבהמה שאמר לו: נגחנית היא נשכנית היא בעטנית היא רבצנית היא. ובשפחה, כגון שאמר לו: שוטה היא ניכפית היא משועממת היא.

² דכיון שהזכיר המוכר שאר מומים שאינם והכיר הלוקח שאין את אותם מומין, וסבר שכמו שאין בה המומים הללו כך אין בה מום כלל, ורק כדי להשליך מעליו שום תרעומת אומר כן, ונמצא שאין אמירתו שיש בה מומים מועלת כלום וכאילו לא אמר הוי, ולכן כשלבסוף נמצא בה מום הוי מקח טעות.

³ פ"י, שהזכיר בפירוש שהיא נגחנית, ואותו מום באמת יש בה, ואמר שיש בה עוד מומים ואותם לא פירט.

⁴ דכיון שהוסיף בנפח אף שלא נוסף במשקל, חייב כאילו הוסיף במשקל – נפח כמשאוי.

⁵ ההוספה בנפח אינה מחייבת אלא בהרבה בנפח כ"כ עד שנוסף במשקל, אולם בהוסיף בנפח כדי משקלו אם יוסיף כל שהוא יותר יהיה חייב. ודין שלש קבין הנזכר במשנה כשלא שינה ולא הרבה בנפח.

⁶ ובזה מיירי הברייתא שאמרה שדוקא משום שהיה כאן הוספה של סאה חייב, אבל על הוספה של ג' סאין פטור - משום דהוי מחיקתא, אבל אם לא היה מחוק - היה חייב כבר בג' סאין.

⁷ לרש"י (בד"ה מחיקתא) הטעם שפטור כיון שהם מחוקות אין כאן הוספה של נפח סאה, דמשאוי החמור הוא לתך גדוש ולא מחוק. ולתשובות הגאונים (המובא ברש"י וכפי שביארוהו תוד"ה תרגמא), הטעם שפטור דבדבר קל ביותר כשעורים שהתלעו לא אמרינן שאם הוסיף נפח סאה יהיה חייב.